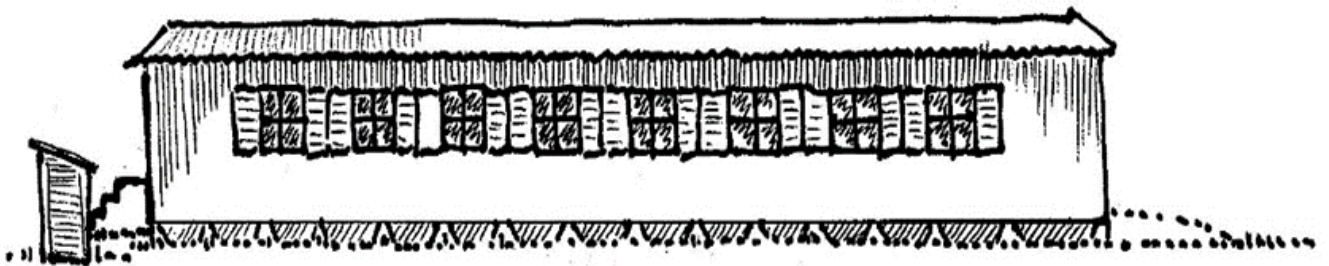

VALLSTENA

Hembygdsförening 90 år

1928-2018

Föreningens egen lokal **BARACKEN** i Allekvie hage.

Vallstena hembygdsförening

START 1928

År 1928 bildades Vallstena Hembygdsförening. Föreningens mål är:

1. Dels att insamla och bevara vad av värdefullt gammalt och fornt i lösöre, historia, saga, sägen etc. som ännu kan finnas inom Vallstena socken.
2. I ett bygdemuseum uppställa och vårda förvärven i en så vitt möjligt naturlig miljö.
3. Att på lämpligt sätt befrämja den individuella utvecklingen och fostran inom verksamhetskretsen.

Medlemsavgiften skulle utgöra 1 kr per år.

Till medlemmar i denna förening hava ingått Läraren Konstantin Krantz, Alfred Bohlin, Ada Gardell, Ester Bohlin, handlande Nils Arvidsson med fru, Johan Hansson med fru, fru Weda Svensson, Gustav Gutenberg och Harald Bohlin, Gunnar Larsson. I styrelsen utsågs läraren K. Krantz ordförande, lärarinnan Ada Gardell sekreterare, fru Arvidsson kassör.

Vallstena i oktober 1928 Ada Gardell.

Ordförande

1928 Konstantin Krantz, lärare

1930-1938 Nils Arvidsson, handlare

1939 Gustav Gutenberg (b.n.)

1940-1957 Vilande

1958-1961 Gustav Gutenberg

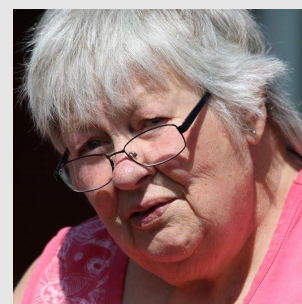
1962-1982 Vilande

1983-1985 Henning Jakobsson

1986-2000 Lars Larsson (b.n.)

2001-2008 Siv Jakobsson (b.n.)

2009-2011 Lars-Erik Larsson

2012-2014 Helen Andersson

2015-Nuvarande Arne Bingström

ÅREN 1928-1938

Hembygdsföreningen bildades år 1928 för att rädda den gamla klockargården, från 1700-talet, från förfall. Vallstena socken gjorde år 1933 en grundlig yttre reparation av socknens klockargården, efter ett förslag från hembygdsföreningen.

År 1937 planterade hembygdsföreningen åtta stamlinrar som finns kvar än idag, från Hanssons plantskola, mellan vägen och kyrkogårdsmuren. I samma veva anlades en grusgång till kyrkogårdsporten med grus från Ösarve hage i Bäl och man grävde även ut kyrkogårdsmuren mot skolan.

Hållpunkter

1928 Hembygdsföreningen grundades

1932 Beskostades en vedspis till skolan

1933 Grundlig yttre reparation av klockargården

1934 Lades grunden till ett folkbibliotek.

1936 Planterades 8st lindar längs kyrkogårdsmuren

1938 Renoverades kyrkans altartavla

“ En altartavla från år 1730 låg undankastad i kyrkans ringkammare ... ”

En altartavla från år 1730 låg undankastad i kyrkans ringkammare och med medel från kyrkkassan har den blivit renoverad och återuppsatt på långhusets norra vägg. Den användes som altartavla mellan åren 1730-1907, då den nermonterades och ersattes av den ursprungliga altartavlan som används idag. 1730 års altartavla var tillverkad av Nils Wigman och målad av Petrus Fjällström. Renoveringen gjordes av V. Pettersson Stocksund.

Alfred Hansson Allekvia säger sig ha hört berättas att den renoverade altartavlan från 1730 donerades av Edvard Robsham från Allekvia i Vallstena.

Bilden visar skolbarnen som spelade i teatern *Simon i Sälle*. 1932.

Minnessten för Gotlands nationalbeväring som uppfördes på Vallstena Rum 1932.

År 1931 anordnade man tillsammans i skolan en fest för att få in pengar till en besparings spis i skolans slöjdsal. Spisen köptes in och var på plats 1932. Då la man också grunden för ett bibliotek i skolan. Biblioteket skulle inte bara vara till för att skolbarnen skulle få tillgång till fler böcker utan också för att vuxna i socknen skulle få låna och läsa böcker.

Vid en Luciafest som ordnades i skolan uppfördes teaterstycket *Simon i Sälle* som blev mycket uppskattat och minnesvärt.

Hembygdsföreningen startade år 1934 en ny tradition med ett gemensamt valborgsmässofirande med en tillhörande majeld på Högvaldsrum. Traditionen finns kvar än idag, men anordnas nu av Vallstena bygdegårdsförening och majelden tänds istället vid Vallstena bygdegård.

Man beslutade 1936 att fotografera av fina Vallstenamotiv. Ett tjugotal fotografier/tavlor fotograferades av Gustav Gutenberg och Konrad Boman och sattes upp i skolan. Tavlorna finns idag kvar i Hembygdsföreningens sockenmuseum.

1932 inköptes ett 4,85 m högt granitblock från Hejnum hällar. Av granitblocket högg Hjalmar Svensson från Källunge till en sten till minne av Gotlands nationalbeväring. Militärförbandet var aktivt mellan åren 1813-1886 på Vallstena Rum. Det användes som övningsfält för Lina- och Halla kompanier från Gotlands norra bataljon. Minnesstenen invigdes 2 oktober 1932.

Övriga händelser i socknen

- Föreningen går med i Gotlands Hembygdsförbund.
- 1938 Hembygdsföreningens Syföreningen upplöstes.
- Under år 1937 byggdes bygdegården i Vallstena av SLU-föreningen (Svenska landsbygdens ungdomsförbund).
- Gotlands NTO:are har sommaring på Högvallsäng
- 1938 bildades Vallstena Röda Korskrets. De anlade senare en bastu vid skolan.

CITAT FRÅN

ÅRSBERÄTTELSEN ÅR 1935

Skriven av Gustav Gutenberg

”Valborgsmässoaftonen anordnade vi traditionsenligt en eld vid bautastenen (På Vallstena Rum). Kvällen var kylig. Ordförande höll tal för våren däri frammanande olika och omväxlande bilder, som man kan få erfara, om man går ut i bygden en vårdag”

”Luciafesten hade vi i år anordnat efter andra riktlinjer än tillförne. Luciatåg och sång och stiliga kaffebord med lussekatter m.m. var det förstås, men annars var det friare former – det var basar. Publiken kom genast från början i gott humör. Festen inleddes med att en liten god sångtrupp till orgelackompanjemang av fru ordförande författad humoristisk välkomstvisa som i fyndiga och välformulerade strofer hälsade alla välkomna. ”Välkomna från Bäl och från Bara,

välkomna från Norrgarde till Raa”. Sedan fick man mer än annars fritt röra och roa sig i vårt rikt dekorerade sockenläroverk. I skolan voro anordnade prydliga salustånd för konditori och syföreningsalster och två zigenerskor erbjöd sig för en mycket moderat penning avslöja något om framtidens dunkel och den som ville tillhandla sig ett lyckobrev fick förutom många goda råd ett foto av sin tillkommande alldeles gratis. För den musikaliska delen svarade förutom de ovannämnda, en barnkör, tvenne Vallstenaspelmän som till orgelbok framförde ett flertal vackra musiktacken. Samspelet var det bästa. Festen var i varje fall lyckad och man kan glädja sig åt att Vallstenaborna kan när det fodras roa sig själva.

Den folkliga festformen basar missbrukas ofta i våra dagar, mycket lite göres för de besökandes trevnad, utan allt är geschäft. Nu är det väl mycket sagt att en tillställning sådan som denna skulle utgöra en så värst farlig konkurrent till den gängse brukliga formen, ty där är dansen dragplåstret, och finge i varje fall inte förekomma i en skolsal, men mycket vore säkert att vinna om mera måttfullhet och avvägning iakttogs när det gäller folkfest och affär.”

”Under pågående planeringsarbeten på kyrkogården påträffades lämningar av Bjärgbornas gamla port. Ungefär 15 steg från nordvästra hörnet av kyrkogårdsmuren låg en mystisk kulle. Några trodde t.o.m. det var en forntida gravhög., men det visade sig snart att den bara bestod av ”bräuk och stainpinnar”, men när den väl var utkörd, såg man i muren en vackert lagd djupsliten tröskel samt en mycket nött gånghäll. Den som är förtrogen med terrängen i Vallstena förundrar sig säkert över att inte Bjärgborna begagnat tillfället att förkorta kyrkvägen med att gå genväg över ängar och gården, men skulle detta antagande möjligen ha någon grund, så har det verkligen varit förhållandet. Genvägen borde i så fall av någon anledning kommit ur bruk och glömts, kanske det berott på att dalen en tid blivit försumpad och alldeles oframkomlig av ovanför liggande avvattningsområden eller kanske en gemensam väg med flera andra gårdar så småningom vunnit hävd. Men ännu lever i socknen en gammal tradition om en port på norr om vilken den numera avlidne husbonden Olof Larsson Allekvia f 1817 berättat ”De sto i gammel luka u slo u vi to na burt” Men ingen

skrivens rad eller karta torde nu finnas tillgänglig som kan fullt klarlägga detta – bara den nötta tröskeln och hällen i kyrkogårdsmuren. På en karta av år 1700 synes ingenting härom. Bara åkern där nuvarande skolhus nu ligger kallades då Gildesåkern. Där finns ju som alla vet en kulle nu bevuxen med tallskog, och vi tro gärna att där låg fordom Vallstenas sista prästgård. Men inte heller det vet vi med bestämdhet. Eftersom åkern kallades ”Gildesåkern” ligger det nära till hands att huset varit ett gilleshus. Gille betyder i detta fall förening.. Eller kanske det dock varit en gång en prästgård men blivit ett föreningshus såsom t.ex. ännu idag sker ex. Hejnums prästgård, Källunge-Vallstena skolgård och Vallstena fattiggård (Vallstena Idrottsförenings kåk) och Vallstena klockargård som var nära att bli gilleshus.

Historien upprepar sig alltid, tiden bara växlar – blott historiens Herre förbliver.”

Bjers den 19 april 1936 Gustav Gutenberg.

CITAT FRÅN

ÅRSBERÄTTELSEN ÅR 1938

Skriven av Arvid Olsson

”En annan festlighet vilken liksom majbålet synes ha blivit traditionell tack vare vissa för- eningsmedlemmars uthållighet var luciafes- ten som den 13 december hölls i skolan med huvudprogrammet förlagt till församlingssa- len.

Luciabrud var denna gång fröken Valborg Ja- kobsson. Ordförande höll hälsningstalet, lä- raren Lövgren läste ett stycke. Vidare med- verkade skolbarnen och sångkören. De förra i så väl sång- som talkör och de senare med några körsånger.

Vid denna luciafest hölls efteråt auktion på syföreningsalster. Troligen de sista eftersom efter detta års utgång syföreningen torde komma att upplösas.”

”För att till slut nämna något om övriga fest- tillställningar och praktiska tävlingar av olika slag som under det nu gångna året hållits i Vallstena kan omnämnas att Gotlands NTO- are den 7 juli höll sitt årliga sommarting borta i Hägvallsäng, vilket syntes ha lockat åtskilligt över 300 personer från skilda delar av Gotland.

Den första söndagen i juli höll SLU- föreningen sin sommarfest i trakten av sin bygdegård. Och även denna festdag av ett

strålande sommarväder med åtföljande god publik tillströmning.

Beträffande tävlingar i praktiskt arbete har SLU-avdelningen (Sveriges Lantbruksung- dom) under året anordnat dels en mjölk- ningstävlan vid Alvena som försegick fram på vårkanten, dels en plöjningstävlan vid Ny- gårds i höstas.

Slutligen kan antecknas att även Svenska Röda Korset, under året fått insteg i socknen i det att en rödakorskrets blivit bildad här och som närmast tagit till sin uppgift att söka ordna bastufrågan.”

”För att fullständigt utfylla utrymmet skall vidare antecknas att den gångna sommaren liksom hösten varit ytterst regnfattig. Hela årsskörden blev starkt decimerad genom denna torka som torde ha varit värre än det svåra året 1921. Brunnarna voro i många fall till fram i december uttorkade. Vetesådden blev på vissa gårdar fördröjd flera veckor på grund av torka. Rotfrukterna gav av samma anledning dåligt skörderesultat.”

Arvid Olsson

CITAT FRÅN

ÅRSBERÄTTELSEN ÅR 1963

Skriven av Gustav Gutenberg

En bit av historia.

” År 1925 kunde Vallstena nybyggda skola tas i bruk och gamla läraren A. Bolin fick hedern att tjänstgöra första läsåret. Han efterträdes av norrlänningen Konstantin Krantz som numer är bosatt i Mölnlycke. Så hade då Vallstenaborna äntligen fått den egna skolan och några beundrande ord är inte för mycket att ägna åt denna tilldragelse; hur rent av rörande eniga och uppoffrande folket var i alla lägen. Visst var penningvärdet ett annat än nu men ändå. -Man lånade 25000 kronor och satte igång och då allt var färdigt fanns ändå pengar tillgängliga för planeringar, planeringar och efterarbeten.

Jag säger här skolan men skulle även nämna församlingssalen, ty det var från början bestämt att en sådan skulle finnas under samma tak, och det blev så också. Dessförinnan fanns endast kombinationen sockenstuga – klockarbostad. Klockaren kallades även ofta av de gamla skolmästaren. Han skulle nämligen då den nya skolordningen på 1850-talet kom i bruk tillse att barnen fingo lära sig läsa. På kyrkogården står ännu en vacker sten och minner om en sådan tjänsteman, Engqvist. Vid ifrågavarande tid heter vår klockare Johan Weström och även hans

far med samma efternamn var klockare här. Emellertid hade Weström redan vid sekelskiftet byggt sig en egen gård men den gamla tjänstebostaden disponerade han fortfarande såsom snickarbod och uthuset till fårhus. Det ålåg tjänsteinnehavaren att städa sockenstugan, samt håla densamma uppvärmd för tjänstgörande prästen, samt för andra ändamål av mer allmän karaktär. Vi hade nu fått församlingslokalen och stämorna och mötena hölls där. Och prästen kom i bil så småningom. Det kan nog tänkas att underhållet mer och mer började försämrans och t.o.m. Weström yttrade vid dåligt humör, att de gamla byggnaderna kunde undanskaffas och just för att förekomma detta bildades ovan nämnda förening med stadgar och med uppgift att tillvarata gammalt och fornt och klockarstugan och klockargården i synnerhet.”

”Samma år som kyrktaket omlades av byggmästare Nilsson 1929 fick även sockenstugan nytt tak och omsyn samt tjärning. Sedan var det praxis av gammalt att när kyrktaket tjärades , skulle även sockenstuga och stigluckor tjäras.”

ÅREN UNDER

60– OCH 70-TALET

Det var Henning Jakobssons arbete med att göra små bildstenar som förde tankarna till att åter väcka Vallstena hembygdsförening till liv igen.

Erik Olsson berättar att "Henning Jakobsson tillsammans med Erik Nylén tog fram små bildstensmodeller." En av de första var just **bildstenen från Vallstena rum**.

Där väcktes tankarna på att man skulle göra en kopia av bildstenen i naturlig storlek och sätta upp den i Vallstena. Henna Karlsson, Slite stenhuggeri, blev tillfrågad om att göra detta, men det skulle förstås komma att kosta några tusen. Det var då man kom på att det fanns kvar ett litet kapital i den vilande hembygdsföreningen. När Gustav Gutenberg fick höra om detta blev han eld och lågor. Nu måste föreningen väckas till liv igen så att man kunde komma åt slantarna.

Det var en god och festlig afton när hembygdsföreningen återupptogs igen. Henning Jakobsson, Arvid Olsson och Gustav Gutenberg träffades hemma hos Gustav vid Bjärs. Tillställningen ska ha blivit så uppsluppen, med hjälp av ett antal efterlämnade flaskor, att de tre herrarna glada i hågen dansade runt Gustavs julgran berättar Erik Olsson.

Kopia av bildstenen med rekonstruerade färger. Originalen finns på Statens Historiska museum i Stockholm. Stenen hittades på det skadade gravfältet ca 300 meter bakom kopian.

De efterlämnade flaskorna kom från Hugo Krook som i händelse av krig mellan åren 1939-1945 skulle evakuera till Gutenbergs gård. Han förberedde detta genom att köra dit böcker och brännvin så att han ej skulle bli utan rom om kriget nådde ön.

Henna Karlsson fick betalt och stenen blev klar. Enligt Erik Olssons berättande ska Gustav Gutenberg skjutit till en del egna pengar för att bekosta bildstenen. Stenen färglades enligt Erik Nyléns anvisning av Bertil Nyström, med samma färger som det finns spår av på andra bildstenar. Den levererades och sattes upp vid Klockargården i Vallstena i början av juli 1970. "Samma dag som min pappa begravdes, vilket var ett märklig och oplanerat sammanträffande" berättar Erik Olsson.

På senare tid har Ulla Kotz förbättrat färgerna på stenen.

Det var inte förrän något år senare som det egentliga arbetet med hembygdsföreningsarbetet kom igång med Henning Jakobsson som ordförande, Eva Veström som sekreterare och Lasse Larsson som kassör.

"Den mest berömda bildstenen är den från 400-talet ef.k. som idag står i runstenshallen på Statens Historiska Museum i Stockholm."

Vallstena har haft två pampiga bildstenar enligt Erik Olsson. Sannolikt har båda stått på Vallstena rum. Den mest berömda bildstenen är den från 400-talet ef.k. som idag står i runstenshallen på Statens Historiska Museum i Stockholm. Den är en typisk bildsten med solhjul och två hästar. Innan den flyttades stod den troligtvis på gravfältet bort mot där idrottsskåken idag är placerad.

Erik berättar om "gamle Grinsen" som minns när bönderna fraktade bort den med häst och vagn till järnvägsstationen för vidare befordran till statens Historiska Museums bild och runstenshall."

Axplock från föreningens protokoll på 80-talet

1983

- En bandtun byggdes kring Klockargården. En ny sattes upp 2017 under ledning av Bengt Andersson.
- 23 maj bjöds det på Kajpsoppa i Greta Pettersons änge vid Uppgarde.
- 24 juni firades midsommar för första gången i Anna-Karins Renards änge. Senare ordnade hembygdsföreningen slätter i samma änge.

Axplock från utflykter från 80-talet och framåt

1981 21 juni

Vandring till Alvne kallvarp. Vid kallvarpen serverades linssoppa.

1982

Bussutflykt till Dan Karlsson Fjäle i Anga, Visnar i Ala och Garda väderkvarn.

1983

Bussutflykt till Torsburgen med Johan Engström

1987 28 maj

Bussutflykt till Bottarvegården

2002

Bussutflykt till Fårö med Erik Olsson som guide

2003

Bussutflykt till Sydöstra Gotland Lau med omnejd

2005

Utflykt till Stora Karlsö

80-TALET

HEMBYGDSFÖRENINGEN ÅTERUPPSTÅR IGEN

Förutom ett litet återupptagande av hembygdsföreningen under början av 1970-talet var föreningen vilande fram till 1980-talet då den återupptog sin verksamhet.

Då var man väldigt aktiv och ordnade utflykter och studiebesök till olika utflyktsmål. Man tog även upp ängsvården i Bjärs änge, "Anna-Karin Renards änge", och år 1988 byggde man upp ett Sojde i Munkhagen.

På senare år har föreningen arbetat med att få till ett sockenmuseum i en barack vid Bjärs samt att rusta och bevara det gamla "Alvenahuset" vid Alvena.

Årsmötena hålls idag i bygdegården tillsammans med bygdegårdsföreningen och Vallstena Röda Korskrets. Röda Korset ordnar kaffe och fikabröd, Hembygdsföreningen har ansvar för någon form av underhållning och bygdegårdsföreningen står för lokalen. Detta är ett lyckat samarbete som hållit i sig under många år.

SOJDET I MUNKHAGEN

I slutet av 1980-talet började man prata om att starta en Sojdesbränning (Tjärdal). Lasse Larsson Gudungs, Bengt Lautin och Unor Weström var de drivande själarna bakom detta.

Förr skulle det egentligen finnas ett sojde på varje gård, men så verkar det inte ha varit i Vallstena. För när man gått runt och letat på olika ställen i socknen som tros varit lämpliga för ett sojde har det varit utan resultat. Man letade bland annat vid Mybbes Rum och på backen mitt emot avtagsvägen in till Skogs Stenströms på brändvägen. Socknens senaste använda sojde före Munkhagen låg i Seiku där man har hittat en avmonterad tratt som använts så sent som på 1940-talet av Bror Larsson "Seik-Bror" och hans far Janne Larsson "Seik-Janne". Erik Olsson berättar att det fanns en tragisk historia vid sojdet i Seiku. Det sägs nämligen att "Seik Janne" skulle ha blivit ihjälklämd när han skulle köra dit "Sojdeskannu".

" Erik Olsson berättar att det fanns en tragisk historia vid sojde i Seiku. "

Det var alltså vid Sojdes i Seiku som Hembygdsföreningen brände den första tjäran i socknen med Bror Larsson "Seik-Bror" som sojdesgubbe. Därefter flyttades bränningen till sojdet i Hägvalds, Liljeströms Munkhage.

Sojdes i Munkhagen var i dåligt skick och det krävdes mycket arbete för att få ordning på det. Det största arbetet gjordes av Unor Weström och Bengt Lautin som skötte både sojdet och framtagningen av tjärveden. Erik Olsson berättar vidare att han var med på ett hörn vid upprustningen av sojdet. Han bistod med stocken till Hagvanen, en grov fyrkantsbit i form av en ränna som leder tjäran från "ärksaugä" (hållet där tjäran rinner ut) ut i sojdeskällaren.

Sojdesgubbar genom åren

1988 Bror Larsson "Seik-Bror i Seiku"

1989-2000 Bengt Lautin i Munkhagen

2001-2007 Sven Pettersson i Munkhagen

2009-2010 Sven Pettersson och Arne Bingström i Munkhagen

2011, 2014, 2016 Arne Bingström

Underhållning i samband med sojdeständning

2001 Bronxarve kvartetten stod för underhållningen

2002 Berra Alvingren

2004 -2010 Brändus Sveinpälsar

2011 Tomas Dahlgren

2014 Gubbröra

2016 Kalle och Bengt på dragspel och nyckelharpa.

På kvällen när Sojdet tändes kokades kaffe över öppen eld som såldes med hembakat kaffebröd och man bjöd på hembrygd gotlandsdricke. För detta låg ansvaret bl.a. på Eva Weström, Gun-Britt Andersson och Maj-Britt Engström.

Det var egentligen så att virket som användes till Hagvanen var en lång, grov och kärnig furu-bjälke från ett rivet minförråd på gamla KA3 fortsätter Erik Olsson. Han hade sparat den och andra bjälkar för att bygga en kopia av Bungemuseets Malstuä vid sin fritidsstuga. Där han skulle använda bjälkarna som syllar. Det var egentligen lite av en slump att bjälkarna kom att användas till sojdet istället. Erik hade kört ner dem till Brändu, där han hade sin fritidsstuga, och tagit med sig både Unor Weström och Bengt Lautin för att visa virket då de föreslog att de skulle använda en del av det till Hagvanen och på den vägen blev det.

” Den första sojdesbränningen i Munkhagen år 1989 blev en lyckad tillställning med ett hundratal besökare. ”

Den första sojdesbränningen i Munkhagen år 1989 blev en lyckad tillställning med ett hundratal besökare. Det bjöds på kaffe med hembakat fikabröd och Brändus Svenpälisar. Erik Olsson var med och berättade om hur själva tjärbränningen gick till vilket han kom att göra på många kommande sojdesbränningar. Tjärbränningen var en stor framgång, inte bara publikt utan också ekonomiskt vilket lade grunden till föreningens goda ekonomi.

Pengarna användes till att göra iordning platsen runt omkring sojdet. Det byggdes en dansbana samt ett litet hus med sovplatser där sojdesvaktarna kunde sova över och förvara diverse förnödenheter.

Bilder från sojdesbränningen år 2014.

Ö. b. v.: Eija Stjarnestrand, Ulla Kotz, Agneta Andersson. Ö. b. h.: Einar Weström, Per-Åke Pettersson, Egon Jakobsson, Per-Olof Jakobsson och Arne Bingström

HISTORIEN OM MUNKHAGENS SOJDE

Marken ägdes ännu 1653 av cistercienserklostret i Roma. Cistercienserna anlade klostret 1164. De kom under medeltiden att förvärva åtskilliga fastigheter runtom på Gotland, däribland även denna fastighet Munkhagen och Munkänget. Dessutom ägde klosterordern stora områden och jordagods bl.a. i Baltikum.

Enligt Revisionsboken för Gotland brukades dock Munkänget i Vallstena där sojdesplatsen ingår, av domare Temme Schacht, Kyrkbinge i Gothem. Det tecknas där som fri- eller flytande jord, kanske ett sorts arrende, som Schacht hade uppgjort med klostret. Dock betalade domaren skatt för Munkänget vilket tyder på att han i praktiken var ägare av marken. Denne domare var en stor jordägare och köpte och sålde åtskilliga fastigheter i såväl Gothem som omliggande socknar.

Hägvalds gård där Munkhagen numera ingår, köptes redan 1641 av en Per Botelsson just av Temme Schacht. Enligt vissa anteckningar byttes Munkänget som då fortfarande låg under Kyrkbinge i Gothem mot en annan fastighet i Halla 1833.

Teckning av Agneta Andersson när Bengt Lautin var Sojdesgubbe och tände Sojdet med besvärjelser och bösskott.

ALVENAHUSET - ALVINS GAMLA BYGGNAD

Det gamla huset som en gång tillhört den gårdspart där Johan Petter Alvin var husbonde. Hemmansägare Erik Niclas Eriksson köper på 1880-talet upp denna gårdspart. Huset är från 1700-talet och har renoverats av Vallstena hembygdsförening. Drivande för att bevara huset har Lasse Larsson varit. Renoveringen har skett i samråd med byggnadsvårdare Stefan Haase och man har fått kulturbidrag till genomförandet. Huset ägs av Ebbe och Agneta Anderson och hembygdsföreningen tecknade ett nyttjande rättsavtal med dem 1997. Avtalet förlängs senare med 1 år i taget. Huset invigdes den 21:a november 2007 och då berättade Lasse Larsson om huset och dess ägare.

Bilden visar Alvenahuset.

SOCKENMUSEUM "BARACKEN"

År 2007 inköpte Hembygdsföreningen en gammal militärbarack av Markus Kotz som ligger belägen i Allekvie hage. Hembygdsföreningen har ett nyttjanderättsavtal på marken i 25 år.

När bygglovet blev klart år 2009 började man bygga ut baracken på baksidan med ett snedtak för att sedan börja iordningställa baracken invändigt. Man anordnade arbetsdagar i baracken då man arbetade med att iordningsställa den, men man arbetade också med att hugga "smaitved" till Sojdet.

Bengt Andersson och många fler la ner många arbetstimmar på att göra iordning baracken. När baracken så småningom stod färdig och iordning flyttades samlingar från Gustaf Gutenbergs gårdsmuseum till baracken. Detta var mellan år 2012-2014 och sedan dess har arbetet med att organisera innehållet fortsatt. Samlingarna består framför allt av gamla redskap från socknen. Agneta Andersson, Ulla Kotz och Maj-Britt Engström har lagt ner mycket arbete på att registrera och organisera alla föremål.

Bilden visar "Baracken" som idag har blivit sockenmuseum.

ÖVRIGA AKTIVITETER

UTFÖRDA I HEMBYGDSFÖRENINGEN

Vandringsleder

Per-Olof Jakobsson rörde och tog fram en gammal vägsträckning från Slumre/Gännor till Gane gård i Bäl. Ungefär samtidigt arbetade Agneta Andersson, Hanne Eriksson med stöd av Ebbe Andersson 2001-2003 med att röja och märka ut en naturstig som utgår från Alvena Lindaräng. En folder med karta som visar stigens sträckning togs fram. Naturstigen hade en premiärvandring i maj 2003.

Fagning och slätter

Föreningen har under 2000-talet haft ansvar för fagning och slätter av Bjärs änge, ängent runt Sojdet i Munkhagen och under en del år också Anna-Karin Renards änge. Framförallt styrelsen i Hembygdsföreningen har träffats och arbetat med att hävda dessa ängen.

Fotoutställning

Agneta Andersson har under många år arbetat med att samla och dokumentera gamla fotografier från socknen. År 2012 började hon och hembygdsföreningen att ha en utställning varje

Bild från fotoutställningen som börjar år 2012. Agneta Andersson och Maj-Britt Engström studerar gamla bilder.

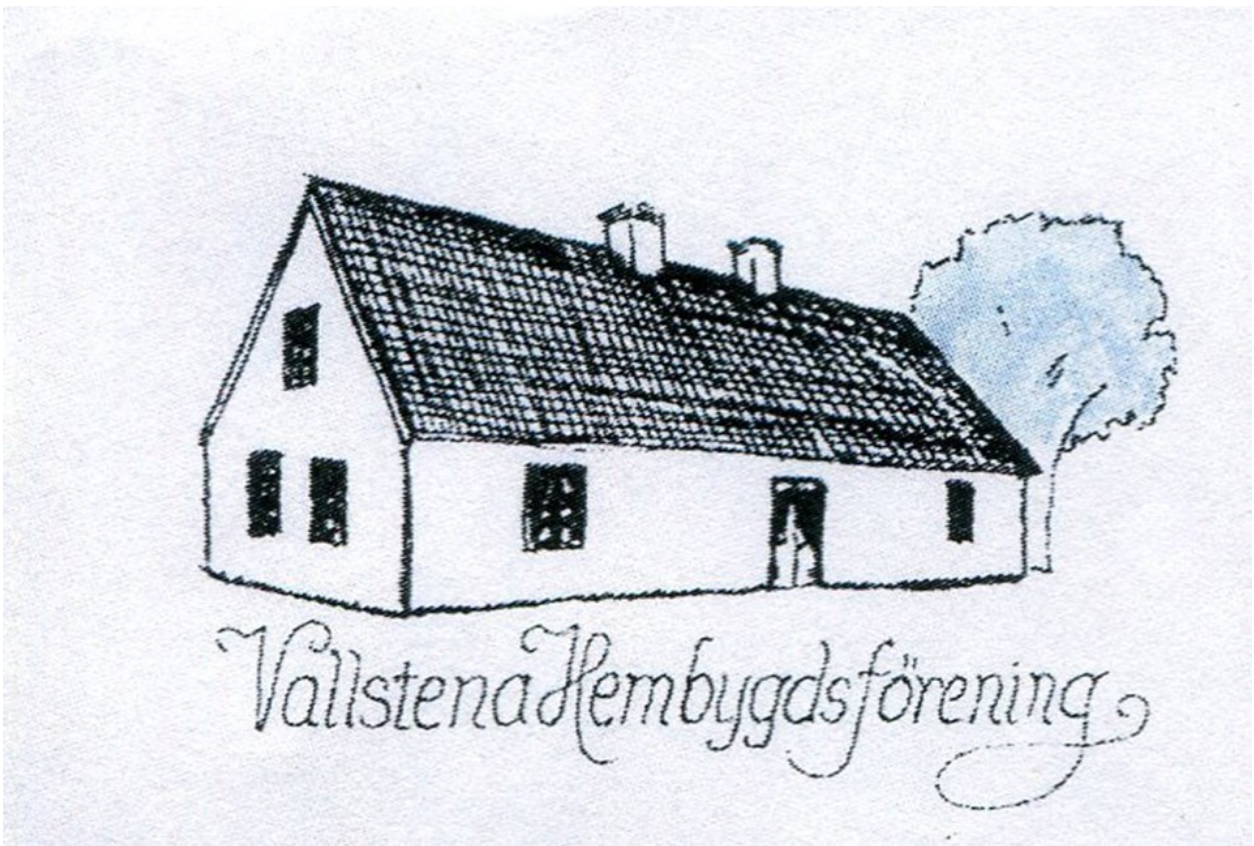
Gästabud på kyrkbacken

Under Medeltidsveckan 2003 startade en ny tradition med musik i Vallstena kyrka och efteråt gästabud på kyrkbacken med kaffe och bröd. Detta har sedan återkommit varje år och blivit en trevlig tradition. Drivande i detta arbete liksom i mycket annat av Hembygdsföreningens sociala arbete där det bjudits på fika och annat har varit Ulla Kotz.

Studiecirklar

Många studiecirklar har Hembygdsföreningen ordnat i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan under åren. Bland annat hade man studiecirkel i Gutamål 2001 och en annan om Kartor och boplatser 2004.

I olika omgångar och under senare tid har en tanke att ge ut en sockenbok funnits i Hembygdsföreningen. Mycket material har samlats för detta ändamål men mycket arbete återstår innan det kan bli en bok. I detta arbete har Maj-Britt Engström gjort en stor insats genom att forska i kyrkböcker och husförhörslängder.

Teckning av Agneta Andersson av Alvenahuset.